

OVIDIU Nu pot, nu pot, nu mai pot!
(*Privește la tablou.*) Am vrut să mă găsească copilul cel bun pe care-l știa ea. Iat-o pe Maria, s-a întors!

(*Femeile privesc uimite tabloul. Suzana imprășteie florile în fața tabloului.*)

GHEORGHE: Hai, băiete, pentru tine am venit. Doctore, să ai oamenii pregătiți. Dacă o să fie nevoie, vă trimit un camion.

DR. DAN: Sint pregătiți. De-abia așteaptă să intre în luptă.

GHEORGHE (lui Ovidiu) Ascultă-mă, gîndește-te că printre oameni se află și Maria. Ea ar fi sigur cu noi. Astăzi, de 23 August, e ziua întoarcerii, a întoarcerii adevărate. (*Se uită la ceas.*) Să mergem, timpul nu așteaptă! (*Panaitescu îi înmînează lui Ovidiu o armă, doctorului Dan, pe cealaltă; se privesc cîteva secunde, apoi, hotărîți, părăsesc încăperea. Scena se întunecă treptat, rămînînd luminat doar tabloul. Pe fondul unui cîntec revoluționar, împușcături care se amplifică.*)

CORTINA

Carnet A.T.M.

Poate că niciodată sentimentul de familie — de familie mare, zgomotoasă în bucuria de a se regăsi împreună, în orgoliul ei de a-și celebra eroii (de un an, de o viață...), generoasă în intenția ei mărturisită de a-și răsplăti cu demnitate frunțașii — poate niciodată, zic, acest spirit de satisfacție comună și (ușoară) exaltare festivă nu se degajă atît de profund, de contaminant în manifestările asociației noastre, ca în ziua — devenită tradițională, în început de primăvară — decernării premiilor A.T.M. Sărbătoarea anuală a celor ce muncesc, speră și trăiesc pe și prin scenă a fost la fel de emoționantă ca întotdeauna.

Fiecare dintre „premiianți” merită cuvinte aparte, de felicitare și de consacrare; ele le-au și fost adresate de către cei care au înmînat diplomele (Dina Cocea, Ion Toboșaru, Natalia Stancu, Margareta Bărbuță, Valentin Silvestru) și, nu mă îndoiesc, se vor înmulți în scrisul comentatorilor, în zilele ce urmează „post festum”. Chiar dacă stau (și îmi stau!) lângă inimă, nu astfel de cuvinte de omagiu constituie obiectul însemnării de față, și ea, la rîndu-i în mod fatal limitată și limitativă. Mi-am propus să insist cîteva clipe asupra laureaților a două categorii speciale de premii: cele „speciale” propriu-zise (Octavian Cotescu, Sorana Coroamă și Elena Deleanu), și cele speciale prin caracterul lor de „premieră” în palmaresurile A.T.M., atribuite pentru pantomimă (Mihai Mălăimare și Radu Gheorghe). Motivul acestei opțiuni (subiectivă, desigur) este simplu: mi se pare că ele ilustrează cel mai bine sistemul de gîndire care guvernează în momentul actual activitatea A.T.M., prin doi din parametrii ei cei mai importanți. Și anume, ne-

voile simultane, și la fel de imperioase, de tradiție și de inovație.

Cei trei „speciali”, fiecare dintre ei o personalitate multilaterală, pot fi considerați „capi de serie”. Nu pentru că pînă la ei n-ar mai fi existat — să zicem — actorul excepțional asociat cu profesorul cu aleasă vocație pedagogică (vezi Nottara, de pildă); nu pentru că nu s-ar mai fi declinat pînă acum și la feminin substantivul „regizor” (însăși aureolata de astăzi este ucenica și discipola adevăratei „deschizătoare de drumuri” în materie la noi în țară, Marietta Sadova); nu pentru că analele teatrului românesc n-ar mai consemna vreă altă probă de longevitate directorială, în care persoana să primeze mereu funcției (și o evocăm automat pe Lucia Sturza Bulandra). Nu pentru toate aceste motive, ci pentru că ei, cei trei, sînt astăzi modelele vii a ceea ce înseamnă și trebuie să fie un om de teatru. Atît, despre „cei din areopag”; restul se înțelege de mult.

Cît despre „noii veniți” — aici demonstrația este mai ușoară. Poate fi paradoxal că pantomima — una dintre cele mai vechi forme de expresie teatrală — își află abia astăzi înfîși laureați în cadrul unei Asociații a carneilor de teatru. Este doar în aparență, căci tocmai pentru că este „veche”, pantomima are darul și rostul de a ne obliga să o reinventăm mereu, redescoperindu-ne. Cei doi o fac mai ales mîdînd asupra condiției artistului, ceea ce, în sine, este tulburător. Și mai tulburător este faptul că ei au curajul să deschidă din nou granițele, să cocheteze din nou cu necunoscutul, cu imprezizibilul.

Ce-ar mai fi de spus? Că premiile A.T.M. ne-au reamintit faptul că primăvara dăinuie — și trebuie să dăinuie — întotdeauna în teatrul românesc.

Dinu KIVU